

Shaxnoza Yoqubova, Maxfirat Xojiyeva

Sintaksis

(O'quv-usuliy qo'llanma)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLYI VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

Shaxnoza Yoqubova, Maxfirat Xojiyeva

Sintaksis

(O'quv-usuliy qo'llanma)

“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2022

Hozirgi kunda ta'lim tizimida o'rta maxsus ta'lim bo'g'inini yangi, zamonaviy o'quv adabiyotlari bilan ta'minlash masalasi dolzarb hisoblanadi. Ayniqsa, mazkur bo'g'inda o'qitiladigan ona tili ta'limi maqsadi va mazmuni aks etgan yangi o'quv adabiyotlarini yaratish davr talabidir. "Sintaksis" nomli o'quv-usuliy qo'llanma shu talabga muvofiq yaratilgan, desak, yanglishmaymiz. Zero, qo'llanma maktab o'qituvchilari va o'quvchilari, akademik litsey talabalari hamda abituriyentlar uchun mo'ljallangan bo'lib, unda "Ona tili" fanining yakunlovchi bosqichi "Sintaksis" bo'limida o'rganiladigan nazariy masalalar tahlili va ularning amaliy tatbiqi bo'yicha mashqlar, savol va test topshiriqlari berilgan.

Mas'ul muharrir:

Nazarova Saida Axmedjanovna— filologiya fanlari nomzodi, dotsent
(Buxoro davlat universiteti)

Taqrizchi:

Axmedov Atoulo Raxmatovich— filologiya fanlari nomzodi, dotsent
(Buxoro davlat universiteti)

Qo'llanma BuxDU o'quv-metodik kengashi (2022 -yilning 27-maydagi
10-yig'ilishi)da muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan.

1-MAVZU: SINTAKSIS

1. Tilshunoslikning sintaksis tushunchasi

2. Gapda so'zlarning bog'lanishi

3. So'z birikmasi haqida

Tayanch tushunchalar

qo'shilmasi, ohang, punktuatsiya

Sintaksis yunoncha *syn-*

bog'lash, demakdir. Demak,

doirasida) o'zaro bog'lanis

o'rganuvchi tilshunoslik bo'limi

so'zlarning bog'lanishini – so'z

hamda mazmuniy turlarini o'rganish

birikmasi va gap haqidagi ta'lim

* Har qanday til o'zining

qo'shimchalardagi imkoniyat

namoyon qiladi.

* Gap og'zaki nutqda namoyon

yozuvda tinish belgilari bilan ifodal

* Tinish belgilari qanday

puntuatsiya deyiladi. Sintaksis

bo'ladi.

* Sintaksis so'zlarning bog'lanish

qonun-qoidalarini o'rganish

1. So'z birikmasi sintaksisi

2. Gap sintaksisi.

* So'zlar o'zaro ikki usulda bog'lan

1. Teng bog'lanish.

2. Tobe bog'lanish.

Bir xil gap bo'lagi vazifasini

bo'luvchi bo'laklarning o'zaro bog'lan

yordamida bog'lanishi **teng bog'lanish**

bog'lanishi **so'z qo'shilmasi**

so'z *ma'no mustaqilligini, xususiyatini*

saqlab qoladi. M.

* So'z qo'shilmada bog'lanadi: **1. Teng bog'lovch**

a) biriktiruv bog'lovchi

Shaxnoza Yoqubova, Maxfirat Xojiyeva

Sintaksis

(O'quv-usuliy qo'llanma)

<i>Muharrir:</i>	<i>A. Qalandarov</i>
<i>Texnik muharrir:</i>	<i>G. Samiyeva</i>
<i>Musahhih:</i>	<i>Sh. Qahhorov</i>
<i>Sahifalovchi:</i>	<i>M. Bafoyeva</i>

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 10.06.2022. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'oz. Bosma tobog'i 5,5. Adadi 100. Buyurtma №272.

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ
“Durdona” nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45